

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSEGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre 2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 26. szám. (Körtelek).

Fedák Sári új szerepében.

— »Fejér Anna« Gárdonyi Géza betyártörténetében. —

A magyar színművészet feljúlásában sokat, igen sokat köszönhetünk *Fedák Sári* művésznőnknek. A külföldről behozott söpredék, kétértelmű és piszkos operettek helyébe *Fedák Sári* tette ismét kedvelté a magyar színműveket. *Bob herceg*, *János vitéz* és még több magyar zamatu, erkölcsös, tisztességes darab óriási sikere a *Fedák Sári* művészete által lett nagy. És *Fedák Sári* még nem állott meg. Multhétén egy új szerepben láttuk. *Gárdonyi Géza* „*Fejér Anna*“ című betyár történetében *Fejér Annát* játszotta óriási tetszés mellett. — A híres operett-énekesnő most mint szomorú-játékos, drámai színésznő aratott sikert és szerzett dicsőséget, — nem magának, hanem a magyar mű-

Fedák Sári
mint »Fejér Anna« Gárdonyi betyártörténetében.

vészetnek. Hiszen az volt az ő szent törekvése mindig, hogy az idegen szindarabok helyett magyar szindarabokat kedveljen a magyar közönség. Ezt a szent célt elérte és mi meghajjuk előtte az igaz tisztelet zászlóját, mint aki a magyar nemzeti ügyért él, annak felvirágozásán munkál és a magyarság lobogóját viszi előre mindenkor.

Ugyanez alkalommal bemutatjuk legújabb szerepében, mint *Fejér Annát*, aki a szomorú betyártörténetben könnyet tud fakasztani a műélvező magyar közönség szeméből.

A magyar művelődés előbbrevitelében, abban a szent célban, melyet a nagy magyar művésznő kitűzött, melyért elmulthatlan érdemeket szerzett, segítse az Isten.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 30 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében k a p h a t. <<

Fővárosi zavargások.

Általános zavargás, szinte ostromállapot volt hétfőn este Budapesten. A megszokott esti lapok egy része nem jelent meg. Azok a lapok, amelyek mégis megjelentek, hirül hozták azután, hogy a szedők és a többi nyomdai munkások sztrájkolnak mindenütt, ahol a nemzeti küzdelmek érdekében harcoló lapokat állítják ki. A sztrájkra senki sem számított, azért kitörése igen nagy és kínos meglepetést keltett. A szedők szakszervezete, amint kitudódott, vasárnap este bizalmas értekezletre gyülekezett össze és kimondotta, hogy az ellenzéki lapok nyomdáiban sztrájkra kényszeríti a szedőket és így lehetetlenné teszi, hogy a lapok a nemzetközi szociálisták és az általános választói jog ellen írassanak. A szervezőbizottság felhívást tett közé, amelyben a munka beszüntetésére igyekeznek a munkásokat reábirni. A sztrájkot csak a hétfőn este megjelenő lapoknál akarták megkezdeni, de az már kora reggel kitört. Holló Lajos, a Magyarország főszerkesztője értesülve a hozott határozatról, intézkedett, hogy lapját már a kora reggeli órákban kiszedjék. A munkások meg is jelentek a nyomdáiban, de a szakszervezet két megbízottja is: és a dolog vége az lett, hogy a munkások a nyomdából eltávoztak. Így hétfőn nem jelenhetett meg a Magyarország, de hasonló sors várt azokra az újságokra is, amelyek ezzel a lappal egy nyomdáiban készülnek.

A Budapesti Hírlap szedői is felszólítást kaptak a munka abbahagyására. Kijelentették ennek a nyomdának a megbízottai előtt, hogy a munkások ha rögtön a sztrájkolókhöz állanak, megkapják egész heti bérüket, kifizetik készpénzben a vállalatnál levő kauciójukat; így az anyagi károsodás teljesen kizárt dolog. Azt nem mondták, honnan e sok pénz?

Mikor a munkások vezetői kijelentették erre, hogy kötelességük tisztességével és munkásbecsületükkel ellenkezni, ha sztrájkba állanak; a szervezet emberei értesítésükre adták, hogy mozgósítani fogják a köműveseket. Minden szedő lakása elé 20 markos köműveslegényt állítanak (akiknek most úgy sincs keresetük) és a szedők ám lássák a többit.

A becsületes munkások erre úgy rendezkedtek be, hogy akár egy hétre ki sem mozdulnak a „Budapesti Hírlap“-tól. Ott étkeznek, alusznak, amíg mésként nem lesz a dolog. Ekként az itt készülő lapok megjelenése biztosítottnak látszik.

A sztrájkrendezők erre az erőszakhoz folyamodtak. Romboló, pusztító tömegeket küldöttek a szerkesztőségek és nyomdákhöz, hogy kihurcolnak onnét mindenkit és ami kezük ügyébe esik, azt szétrombolják.

Mint az ilyen támadások alkalmával rendszerint, a tömeg a Népszava szerkesztősége előtt tartott gyülekezést. Innét indultak Izrael Jakab lázító beszéde után késekkel, dorongokkal, revolverekkel, kövekkel fölfegyverkezve a Budapesti Hírlaphoz.

A kapukat vasdorongokkal igyekeztek kifeszíteni sarkaiból. A szerkesztőségi tagok ott állottak fegyverrel kezükben készen, hogy megvédelmezzék magukat. A rendőrséghez hiába telefonáltak; segítség nem érkezett. A lármába mind sűrűbben kezdett beleelegyedni a revolverlövés zajja. Sőt egész sortüzeteket is bo-

csátottak a zajongók. A szerkesztőség hasonló módon védekezett és közbe számos sebesülés történt. Több, mint egy óra hosszáig folyt a harc. Egy izben a betörés sikerült is, de a szerkesztőségi tagok és a munkások kiverték az utca népét, az ablakokat természetesen mind bezúzták.

A „Budapesti Hírlap“-on kívül a „Pesti Hírlap“, „Független Magyarország“, „Polgár“, „Magyarország“ és a „Budapest“ című lapok előtt történtek ablakbetörések; közbe kávéházak ablakai, kirakatok áruházmazái prédára estek.

A jelenségek nagyon aggasztók és mutatják, hogy Magyarországon az ország fővárosában nagy mértékben tisztulási folyamatnak kell bekövetkezni. Máskülönb ennek a dolognak jó vége nem lehet. A békét azonban csütörtökre már megkötötték.

Hogy áll a világ?

Itthon.

A kormány lemondásáról került hír az elmúlt héten. A kormányelnök bécsi utja után azt beszélték szélteben, hogy a szövetkezett ellenzékkel újabb tárgyalás fog megindulni s ha ez a tárgyalás eredményes, akkor a kormány lemond és helyét a szövetkezett ellenzék köréből alakított kormány foglalja el. De utóbb ezek a híresztelések ismét elhallgattak és újra azt beszélik, hogy a kormány december 12-én elnapolja a képviselőházat, azután pedig feloszlatja és új választást csinál, sőt e hírek szerint nem is várna meg december 19-ét, hanem az elnapolást már december 10-én közzéteszik a hivatalos lapban. Természetes, hogy ebben a pillanatban még azt sem lehet tudni, hogy ez utóbbi híresztelés megfelel-e a valóságnak. A szövetkezett ellenzék vezérbizottsága hétfőn foglalkozott a képviselőház elnapolásával és az általános választójog kérdésével, de határozatot újabb állásfoglalása dolgában egyelőre nem hozott, hanem elhalasztotta ülését.

Törökország ellen.

Már egy hete elmúlt, hogy a nagyhatalmak hadihajói megszállták Mitilene szigetét, de azért a szultán még mindig nem gondol arra, hogy teljesítse a nagyhatalmak követelését Macedonia pénzügyeinek ellenőrzése dolgában. Sőt azt beszélik, hogy a szultán egyhamar nem is szándékozik engedni és egyáltalában keveset törődik az egész flottatüntetéssel. Talán nem is fog engedni addig, míg a nagyhatalmak erélyesebb rendszabályokhoz nem nyulnak, annál inkább, mert a konstantinápolyi német nagykövet hír szerint még biztatja is a szultánt, hogy ne engedjen. Hogy ebben a híresztelésben mi az igazság, azt nem lehet tudni. De annyi bizonyos, hogy a szultán egyelőre nem hajlandó a nagyhatalmak előtt meghajolni. A nagyhatalmak hajói erre Lemnos szigetét is megszállták de ugyancsak eredmény nélkül.

A magyar nemzeti küzdelmet úgy szolgáljuk igazán, ha terjesztjük szellemi harcunkat, a „Független Ujság“-ot. Kérjen mutatványszámot.

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért »

**„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.**

Mi a szocializmus?

E czímen vasárnap este Hertzka Tivadar dr. a Kereskedőifjak Társulatában igen érdekes felolvasást tartott. A nagy figyelemmel hallgatott előadásnak a rövid kivonata ez:

Arra a kérdésre, hogy mi a szocializmus, két-féleképp szoktak válaszolni. Vagy úgy, hogy utopisztikus álom, vagy hogy a szocializmus a tömegek elámitására kiesztelt koholmány. Keresztények és zsidók hangoztatják ezt, megfélekedve arról, hogy Mózes és Krisztus tanainak lényege sem egyéb, mint szocializmus. Hisz Jézust sem vallási, hanem szociális tanai miatt hurczolták keresztre a farizeusok s ha ma élne, azokért, a miket hirdetett, tanított, de a miket a mai társadalom éppoly kevésbé követ, mint a pogány római világ, alighanem börtönben fejezné be napjait. Hogy Mózes és Jézus tanításait megérthessük, szükséges a létező társadalom lényegének felismerése. Az emberiség két nagy csoportra oszlik: a kik élveznek, anélkül, hogy dolgoznának és a kik dolgoznak, anélkül, hogy élveznének. Régente az elsők az utóbbiakat háboruban rabszolgákként szereztek, ma a szolgálai viszony alapja a munkaszerződés. Ugy tüntetik fel a dolgot, mintha ennek az állapotnak magyarázata az emberi önzés volna. Nem igaz, mert a kizsákmányolás nem a kizsákmányoltak önzése. Kétségtelen, hogy ez nem felel meg az emberi természetnek. De régente csak ez volt az egyetlen mód a civilizációra. De így kell-e ennek lennie ma is? Az ortodox nemzetgazdászati iskola azt mondja, hogy igen. Pedig évezredekkel és évszázadokkal ezelőtt más volt a felfogás. Arisztotelesz azt tanítja például, hogy a rabszolgaság megszűnhetik akkor, ha a szövöszék orsója magától fogja szőni a fonalat s az eke képes lesz ökör nélkül szántani. Ez a kor pedig napjainkban bekövetkezett. Az emberiség korlátlan uralma alá hajtotta a természetet és az alvilág tüzeivel meg a felhők villámaival mozgathatja vashól és aczélból való rabszolgáinak megszámlálhatatlan mennyiségét.

A mai társadalom végzetes hibája, hogy a gőznek és villanynak s az azok által hajtott gépeknek a szociális viszonyokra való átalakító hatását nem mérlegeli. Verulami Bacon, a természettudományi rendszer valódi alapítója megjövendölte, hogy lesz egy kor, melynek alapelve a teljes egyenjoguság lesz s a melyben minden ember a földön ur lesz, a ki a vashól és aczélból való rabszolgák munkaeredményeit korlátlan mennyiségben élvezni fogja. De hát nincs e ma a földön egyenjoguság? Nincs. Még pedig a régi iskola tanítása szerint azért nincs, mert az eredményes mun-

kához nem csupán munkaerő kell, hanem föld és tőke is, a föld és tőke pedig egyesek kezében van. De hát természetes állapot-e ez? Nem, s azért nem való tehát az sem, hogy a mai rend az egyenjoguság elvén alapulna.

Felmerül azonban a kérdés, vajjon ha a teljes egyenjoguságot elfogadnók, nem bomlanék-e meg az a rend, a mely nélkül eredményes munka nem képzelhető. Szó sincs róla. Már Smith Ádám kimutatta, hogy a teljes szabadság a legteljesebb rendet és összhangot létesítene. A szociáldemokratáknak éppen az a hibájuk, hogy nem ismerik fel azt az alapigazságot, mely szerint a szabadság és egyenjoguság fentartására semmiféle kényszerre szükség nincs. Az ő rendszerük egy nagy fegyházzá és dolgozóházzá alakítaná át a földet, a melyben a munkában és annak eredményeiben való részesedést egyaránt hatósági kényszer állapítaná meg. Azért a szociáldemokrácia által létesítendő társadalmat éppoly természetellenesnek és igazságtalannak tartaná, mint a mai burzsoátársadalmat.

A szükséges rend és összhang létrejövetelehez semmi másra nincs szükség, mint az önérdék korlátlan uralmára. A földművelésnek az lesz a legigazibb rendje, ha a földtulajdon megszűnik és mindenki mivelhet annyi földet, a mennyit akar és művelheti addig, a míg akarja. Nem kell attól félni, hogy ilyen körülmények közt mindenki földműveléssel akar foglalkozni. Azon összeütközéseket pedig, melyek abból erednének, hogy többen választanak ugyanazt a földet, megakadályozná a modern gép, mely egyrészt az emberi munka értékét óriási mértékben hatványozza, másrészt az egyesek izolált munkáját kizárja. Nem a parcelláját választaná ki tehát minden munkás, hanem csak a földművelőtársaságot, melynek tagjául kíván szegődni. A szociális rend alapja pedig nem a teljes egyenlőség, a mi természetellenes volna, hanem az egyenjoguság.

A szocializmus diadala nem áll tisztán a munkásosztály érdekében, törekednie kell arra minden embernek.

Oroszországi zavargások.

Oroszországban nem lesz ugylátszik addig békeség, míg a csár alkotmányt nem ad a népnek. Nemcsak a köznép, de a középosztály, állami és városi tisztviselők, nemcsak a katonaság, de magát a csári családot övező testőrtiszti gárda is nyílt lázadásban tör ki. A testőrtisztek körében összeesküvést fűdöztek fel a csár ellen, az összeesküvésben állítólag nagyherczegek is résztvettek. Az összeesküvés fölfedezésével megkéstek, mert Carszkoje-Szelóban egy nagyherczeg

A „szüreti árjegyzékünk“

és az

„őszli magárjegyzékünk“

megjelent és azt kívánatra bárkinek ingyen megküldjük

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V. ker., Alkotmány-u. 31. szám.

— egyik hírszerint Dimitri Konstantinovics — rálőtt a czárra és kezefején megsebesítette; más forrás szerint Wladimir nagyherceg követte volna el a cászár elleni merényletet és a cászár fején sebesítette meg.

Csaknem az összes nagyhercegek lemondottak a cászár udvarban viselt fényes hivatalaikról és Párizsba utaztak. A cászár testőrgárdáikat kicserélték s a cászár őrizetére félmillió kozákot mozgósítanak.

A posta és távirda tisztviselők az orosz birodalom majdnem minden nagyobb városában sztrájkolnak már, mozognak a vasutasok is, a kik ha abban hagyják munkájukat, teljesen elzárják a fehércsár birodalmát a külföldtől. Magában az orosz fővárosban 3000 postás és távirtdász sztrájkol. Ez a sztrájk sokkal veszedelmesebb, mint a vasúti sztrájk, mert a kormány a birodalom belsejétől teljesen el van zárva, minden város el van szigetelve. A kereskedelem pang, a bankok és tőzsdék nem működnek. A sztrájk visszahatással van Oroszország egész gazdasági helyzetére s a külföldi országok nagykövetei szintén nyugtalanok, mert kormányaiktól teljesen el vannak zárva.

Szebasztopolban a matrózok lázadtak fel. Több hadihajó legénysége tisztjeivel együtt megtagadta a kormánynak a szolgálatot.

Hova fog mindez vezetni, ha a mindenható cászár meg nem adja népének az alkotmányos szabadságot és függetlenséget? H.

— Mondja csak báró ur, miért nem esküdött fel az új főispán?
— Mert látta, hogy ő nem a füleknél, hanem a falaknak beszél.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Mire jó a fogyasztási szövetkezet?

Hát bizony sokféle haszna van. Nézzünk csak belőlük kétfélét:

1. *Olcsóbban élhetünk.* A fogyasztási szövetkezetnek egyik célja, hogy a lehető legcsekélyebb áron gondoskodjék tagjainak a lehető legtöbb szükségletéről. Vannak szövetkezetek, amelyek ezzel az egyetlen egy céllal is beérik s megfelelnek a szövetkezetnek többi nagy és magasztos céljairól. De már ez az egy cél is igen fontos. Gondoljuk csak meg, hogy a nagy városokban a munkásosztálynak 27—30 százaléka nem keres annyit, a mennyi szükséges volna ahhoz, hogy csak a gyomrát mindennap rendesen kielégíthesse; a többi szükségletre meg épen nem jut neki pénze. S még hagyján, hogy a pénz kevés; ennél még nagyobb baj az, hogy a kevés pénznek a szegény ember nem veheti annyi hasznát, mint a gazdag ember. A ki két krajczárért vesz kávé vagy cukrot, sokkal drágább portékát vásárol, mint a ki egyszerre tíz kilót vásárol, mert magasabb árat fizet, rosszabb árút kap és nem olyan jó mértékkel mérnek neki, mint annak, a ki sokat vásárol. Hát még, a ki hitelre kénytelen vásárolni ily kicsinyben! Az a szerencsétlen ember tökéletesen ki van szolgáltatva a boltosának. Igen szellemesen mondotta egy híres író, hogy „nagyon kevés ember van, a ki annyira gazdag, hogy oly rossz feltételekkel vásárolhat, mint a szegény ember”. Ha a kereskedő mindenkin annyit nyerne, mint a legszegényebb emberen, akkor csakhamar tönkrejutnának még a milliomosok is. A fogyasztási szövetkezet valóságos megváltója a szegény embernek. Mert sokkal jobb árucikkhez juttatja, mint a kereskedő és vagy olcsóbb áron ad neki portékát, vagy pedig nagyon jelentékeny nyereséget juttat neki az üzleti év végén. S nemcsak a szegény munkás embernek válik javára az, ha a szövetkezet révén olcsóbban élhet; hasznát veszi ennek a középosztályhoz tartozó ember is, a kinek egyre nehezebb küzdelmet kell vívnia a megélhetésért. Angliában az állami hivatalnokok és a katonatisztek hatalmas fogyasztási szövetkezeteket alapítottak. Nálunk Magyarországon is van két nagy szövetkezet (a Köztisztviselők Szövetkezete s a Vasúti és Postai alkalmazottak Szövetkezete), mely bár nagy nehézségekkel küzd a vezetés hiányossága folytán, tagjainak nagy számából következtve, igen szép jövőre volna hivatva.

2. *A jövedelem szaporítása.* Azok a fogyasztási szövetkezetek, amelyek hívek maradtak a rochdalei szabályokhoz, nem az olcsó árakra törekszenek, hanem a helyi piac árain adják el a portékát s az elért

Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előírt % mellett. Fevilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
▼ elszámolás. ▼

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értekesítésre elfogad: V
Husnemüket, füstölt
húst, vadakat, szárnyasok-
kat — élő és leölt állapot-
ban, tojást, vaját, halat,
burgonyát, káposztát, zöld-
ségféléket, gyümölcsöt stb.

nyereséget az üzleti év végén fölosztják a tagok között vásárlásaiknak arányában. Ily módon a szövetkezeti tagok a mindennapi megtakarításról lemondanak, hogy a mindennapi nyereséget az év végén kapják meg, a mikor az már tekintélyes összeggé gyűl össze. Ha a szövetkezetek már elérték fejlettségüknek bizonyos fokát, akkor a szövetkezetek buzgó tagjai igen szép nyereséget érhetnek el. Fölhozzhatunk néhány példát a szövetkezetek őshazájából, Angliából. A perthi szövetkezet egy tagja 26 év alatt összesen 6600 korona nyereséget kapott (egy évre 254 korona esik), Manchesterben pedig egy másik tag 18 év alatt 9000 koronát, azaz évenként 450 koronát. Ez már igen szép eredmény. De az eredmény nagyon függ attól is, hogy a szövetkezeti tag mily buzgalommal vásárol a szövetkezetnél. A ki feléje se néz a szövetkezetnek, vagy a ki hol a szövetkezet boltjában vásárol, hol a kereskedőnél, az persze valami nagy nyereségre nem számíthat. A nyereség függ attól is, hogy a szövetkezet mennyi szükségletet képes kielégíteni. Az a szövetkezet, melyben minden kapható, természetesen szebb eredményt ér el, mint az, a mely csak szatócárukat árul. Oly helyeken, a hol elég nagy a vásárló közönség, a szövetkezetnek arra kell törekednie, hogy tagjainak lehetőleg minden szükségletét kielégítse.

A Hortobágy és a szövetkezés. A nagy Hortobágyot Debreczen város jobban akarja hasznosítani, mint azt manapság tudja. Biró Géza a debreczeni szőlő- és bortermelő szövetkezet igazgatója érdekes javaslatot terjesztett a város elé. Szerinte nem volna helyes, hogyha a hasznosítandó terület egy-két nagybérletnek adná a város. A városnak azonban nemcsak arra kell törekedni, hogy minél nagyobb jövedelmet kapjon, hanem nemes és hazafias czélokért is kell hevülnie. Már pedig a nagybérlet csak egyes családokat tenne gazdaggá, de nemzeti és szociális szempontból tekintve a dolgot, mit sem építne a város. Azt a körülményt, hogy nagybérlettel kevesebb a baj, megbízhatóbb, döntő előnyök nem tartja Biró Géza, mert kellő körültekintés mellett másképen is biztosíthatjuk érdekeinket. Nézetem szerint — mondja Biró — az volna a leghelyesebb, ha a város a hasznosítandó területet egy tisztán debreczeni és elsősorban gazdasággal foglalkozó polgárokból e célra alakulandó szövetkezetnek adná bérbe, egységes kezelés föltétele mellett. Ennek a módnak előnyei a következők: 1. A vállalkozási tiszta haszon a polgárság kezében maradna. 2. A szövetkezet megbízható bérlet volna. 3. A szövetkezet a Hortobágy többi részén legelő állatait jobban nevelhetné és gondozhatná. 4. Ez esetben legjobb volna, ha a szövetkezet a Hortobágy legelőrészét fix összegért bérbe venné, a város ménesének és törzsgulyájának szükséges terület kivételével és kikötésével annak, hogy minden debreczeni polgár marháját egy megállapítandó maximális számban és meghatározott díjért köteles befogadni. Ezzel megszűnnék a város mai pénzügyileg bizonytalan helyzete és mindig ismerné azt az összeget, a melyre számíthat.

==== Kliséket olcsón ====

A „FUGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit .. (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja ..

a „Független Ujság“ kiadóhivatala.
(Budapest, IX., Üllői-ut 25.)

• MI UJSÁG? •

Karácsonyi ajándékunk. A „Független Ujság“ olvasói az idén is teljesen ingyen kapják az 1906. évre szóló „Szövetkezeti és Gazdasági Évkönyv“-et, mely a naptári részen kívül gazdag tartalommal jelenik meg.

Az unitárius püspök jubileuma. Kolozsváron Ferencz József unitárius püspök a napokban ünnepelte papságának ötvenedik, püspökségének pedig huszonötödik évfordulóját. Ez alkalommal a kolozsvári állami elemi iskolák gondnoksága testületileg üdvözölte a lakásán. Osbal Antal gondnoksági alelnök meleg szavakban tolmácsolta a gondnokság jókívánatát, méltatta a püspöknek nemcsak lelkészi, hanem a tanári pályán szerzett érdemeit is. Szvacsiná polgármester szép levélben üdvözölte az érdemekben megőszült püspököt. Az unitárius tanulóifjuság a vasárnap délelőtt összejövetelt rendez a jubileum alkalmából.

Magyar nyelv a Vatikánban. Mint Rómából jelentik, a Vatikánban intézkedés történt az iránt, hogy a pápai fontosabb enciklikákat a hivatalos latin nyelv mellett magyar nyelven is közölni fogják a magyarországi katolikusokkal. A magyar nyelvnek ez hódítása, mert eddig az ilyen enciklikák csak latin és olasz nyelven jelentek meg hivatalosan, később a franciák ki tudták eszközölni, hogy legalább alkalmilag egy-egy enciklika hivatalos kiadása az ő nyelvükön is nyomassék a Vatikánban s ugyanezt a németek és spanyolok is el tudták érni. Most végre a magyarok javára szűnik meg egy évszázados hagyomány, a mely csak latin nyelvű kiadványokat engedett meg. A magyar fordítói teendőket Vatikánban Kuncz Ipoly dr. szentszéki jegyző fogja végezni.

Kolozsvári katonatisztek és a Himnusz. A kolozsvári katonatisztek a minap Mörkenstein altábornagy távozása alkalmából bankettet rendezett. Az estén a közöshadseregbeli katonazenekar hangversenyezett és a többi közt „magyar egyveleg“ is szerepelt a műsoron. Az egyveleg egyik dallama a magyar himnusz és mikor a zenekar ezt eljátszotta, a tiszték hatalmas tapsviharral fejezték ki tetszésüket. Megjegyzendő, hogy ezt a számot nem a karnagy, hanem egyik őrmester dirigálta. Alighogy felhangzott a tapsvihár, a karnagy otthagya a társaságot és eldirigálta újra a számot. Fokozódott tetszésnyilvánításra a zenekar még egyszer eljátszotta a magyar Himnuszt. Növeli ennek a hazafias felbuzdulásnak értékét az is, hogy az idegeny származású tiszték is tüntetőleg tapsolták a magyar Himnuszt.

Oszták-magyar bankjegyeket hamisító banda Montenegróban. Néhány nappal ezelőtt Kattaróban egy Szekulics nevű montenegrói embert tartóztattak le, mert Montenegróban hamis huszkoronásokkal kétszáz-

negyven ökröt vásárolt, hogy Olaszországba szállítsa. Szekulicsnál Cettinjében házkutatást tartottak s mintegy hat és fél kiló hamis bankót találtak és foglaltak le. Szkutariban is van egynéhány ilyen hamis huszkoronás forgalomban és az osztrák postahivatal már egy pár hamis bankjegyet vissza is tartott. Azt mondják, hogy nem kevesebb, mint ötmillió korona értékű bankjegyet hamisítottak azzal a szándékkal, hogy Montenegróban és Szkutariban, ahol az osztrák-magyar pénznek nagy forgalma van, tudnak rajta, a tervet azonban Szekulics letartóztatása meghiúsította. Montenegróban több mint másfélmillió koronáról szóló bankjegyet foglaltak le.

A dohány háboru. Japán ország megint háborút visz, ezuttal azonban nem oly véresen, mint amilyen az oroszok elleni volt. A mostani háboru kereskedelmi harc, amelyben Japánnak az angol-amerikai dohánytársaság az ellenfele. A harctér Mandzsuria, ahol a japáni verseny máris érezhetővé válik. A jelenleg folyó küzdelemnek az az oka, hogy az angol amerikai dohánytársaság és a japán dohányjövédék versenyez, melyik hódítja meg a mandzsuriai kegyét. A japán dohányjövédék kínai kulikat fogadott, akik ingyen osztogatták a japáni próbaszivarkákat. Ez aztán nagy tolongást okozott, komoly verekedésre került a sor, amely rendőri beavatkozást tett szükségessé. Az angol és amerikai ügynökök erre házról házra jártak és szintén osztogatták szivarkáikat, amelyeket a lakosok, mivel ingyen kapták, éppen olyan szívesen fogadtak, akár a japániakét, amelyről a jövédék azt állítja, „szabályozza az életet”, „tetszik az emberiséget kormányzó szellemeknek” és „olyan hatást gyakorolnak a dohányosra, mintha a Vusán hegyén álmodna”. A verseny igen elkeseredett és a jó kuliknak nincsen forróbb óhajításuk, mint az, bár minél tovább tartana. Mert akár japáni, akár angol szivarkát kapnak ingyen, ők mindig úgy érzik magukat, mintha a szent Vusán hegyen álmodnának.

Megölte az édesanyját. Rettenetes gonosztett híre jön Nagy-Kőrösről. Szilágyi István ottani gazda öreg édesanyját, aki nála lakott, beledobta a kutba, hogy két temetkező társaságtól megkapja azt a pénzt, ami az öregasszony halála után járt. Szilágyi a gyilkosság elkövetése után elment a csendőrségre és azt mondotta, hogy édesanyja öngyilkos szándékkal begrott a kutba. A halottat eltemették, néhány nappal ezután valaki névtelen levélben jelentést tett a csendőrségnél. Szilágyit elfogták. Amikor megtudta, hogy a gyilkosságnak tanuja volt, ingéből hurkot csinált és a börtön ablakának vasára fölakasztotta magát.

Az emberi masina. Soha komplikáltabb és csodálatosabb gépezetet, mint az emberi szervezet. Ime, minő alkatrészekből vagyunk összetéve mi egyszerű emberek: Az emberi test 150 darab csontot és 500 izmot tartalmaz. A felnőtt vérenek a súlya 15 kilogramm; a szív mérője formális fejlettségénél 15 centiméter; 70-et ver percenkint, 4200-at óránként, 36,792,000-et egy év alatt; minden szívverés 44 gramm vért indít el a helyéről, naponta tehát 4435 kilogrammot. Az összes vér mennyiség három perc alatt végzi keringését. A tüdő normális állapotban öt liter levegőt tartalmaz; óránként 1200-szor lélegzünk s ez idő alatt 6000 liter levegőt fogyasztunk. A bőrnek három rétege van, melynek vastagsága 3—6 milliméter közt váltakozik; minden négyzetcentiméterre 12,000 pórus esik; e likacsok egész hossza 50 métert tesz ki.

Befagyott bálnahalászok. Az északi sarktengeren tizenegy bálnahalász hajó befagyott. A „Bear” gyors-hajó kapitánya, aki idejekorán megmenekült hajójával a befagyás veszélye elől, részleteket közöl most a befagyott halászokról. A hajókon 440 férfi és 2 nő van. A két nő a két kapitány felesége. A befagyott hajókat nagy távolság választja el egymástól. A befagyás oly gyorsan történt, hogy a hajóknak idejük sem volt biztos kikötőbe menekülni. A „Bear” kapitánya szerint a befagyott hajósoknak nem marad más hátra, mint cserbenhagyni hajóikat. Legnagyobb baj az, hogy a hajón a skorbut is pusztít s az éhséggel is küzdeniök kell.

A footballjáték betiltása. Az amerikai labdarugó versenyeken olyannyira elfajult ez a sportszervevény, hogy minduntalan fordulnak elő esetek, amelyek halálos kimenetelűek s a legutóbbi egyetemi versenyeken is több egyetemi hallgató oly súlyosan megsérült, hogy ketten belehaltak sebeikbe. Mint New-Yorkból jelentik, a columbiai egyetemek megtiltották hallgatóiknak a footballjátékot, valószínű, hogy legközelebb a new-yorki egyetemek is hasonló rendeletet adnak ki. Maga Roosevelt is helyesli az egyetemek határozatát.

Az egyes országok dohányfogyasztása. Az Egyesült-Államok egy hivatalos jelentése beszámol arról, hogy a világ tizenkét legfontosabb államában mekkora a dohányfogyasztás. Az adatok vonatkoznak az egyes államok dohányfogyasztására összesen, másrészt arra az átlagra, amely az elfogyasztott összes dohány mennyiségéből egy-egy lakosra jut. A kérdéses számok a következők: Egyesült-Államok: Összfogyasztás: 440.000.000 font, egy-egy lakos átlagos fogyasztása 5'40 font; Németország: 201.753,000 (3'44); Oroszország: 150.244,000 (1'10); Franciaország: 84.392,000 (2'16); Angolország és Irland: 83.378,000 (1'95); Ausztria: 78.775,000 (3'02); Magyarország: 47.905,000 (2'42); Belgium: 44.373,000 (6'21); Olaszország: 34.542,000 (1'05); Mexikó: 18.870,000 (1'39); Kanada: 15.400,000 (2'74); Ausztrália: 10.158 000 (2'59). A tizenkét állam fogyasztása összesen 1,209.678,000 font, amiből egy személyre 2'79 font jut.

A Mátyás-szobor megrepedt. Kolozsvárról jön a hír, hogy Kolozsvár disze és Fadrusz János remeke, az alig néhány éve felállított Mátyás-szobor repedezik. A dolog, úgy látszik, nem mai keletű, mert Strobl szobrászt már a múlt hó 25-én leihivták Kolozsvárra, hogy vizsgálja meg a bajt; Strobl a következőkben foglalta össze a véleményét: „A repedések a szobormű lovának lábain nagyobb mérvűek. Ennek oka pedig az, hogy a ló lábait ólom helyett cementtel bélelték ki. A cement magába szivta a vizet s megduzzadván, szétrepesztette a bronzburkolatot. A bajon sürgősen segíteni kell. Le kell hozatni Kolozsvárra a Gladenbeck-cég embereit s magyar szakértők közbejöttével ki kell cserélni a szobor cement-töltését ólommal.” — Gladenbeck berlini ércöntő végezte tudniillik az érceöntés munkáját, még pedig — mint az eredmény mutatja — igen rosszul.

Merénylet Roosevelt ellen. Newyorkból jelentik, hogy Roosevelt elnök különvonaton tért vissza egy kirándulásról, amelyet Filadelfia környékén tett. A vonat Filadelfia egyik külvárosa előtt lassabban ment s ekkor ökölnyi nagyságu vasdarabot hajítottak be az elnök kocsijába. Az ablaknál Hayes miniszter ült, aki nagyon hasonlít az elnökhöz. Hayes könnyű sérülést szenvedett.

Alföldi lakodalom. Jankó Ferencnek, Orosháza birájának hasonló nevű fia szombaton tartotta meg Tóth Etelkával, egy odaváló, jómódu gazda leányával a lakodalmát, amelyen közel kilencszáz vendég vett részt. A lakodalmon elfogyasztottak: két darab négyéves tehenet, két hizott disznót, husz libát, tizenegy pulykát, harminchárom kappant, kétszázhetven kulesos kalácsot, huszonhat kenyeret, nyolc hektoliter bort, harminc liter pálinkát, nyolevan tortát és százötven csomó süteményt.

Kosárfonó-szövetkezet. A választói kosárfonó szövetkezet, mely 1903-ban alakult meg, e hó ap 26-án tartotta meg második közgyűlését Bánffy Albert báró elnöklésével. Az előterjesztett jelentésből a közgyűlés örömmel győződött meg és vett tudomást arról, hogy a szövetkezet teljesen megfelelt céljának, amennyiben 1904. évben több mint 1200 korona értékű munkát végeztetett tagjaival és így azokat a téli hónapokban megfelelő keresethez juttatta. A szövetkezet mindenféle gazdasági és kereskedelmi, szőlő-, gyümölcs- és baromfi-szállító kosarakat, továbbá diszkosárarukat készít a piacra és rendelésre. A szövetkezet vagyoni állása is teljesen kielégítő, a mennyiben már most, működése második évében is közel 3000 korona tőkéje van. Csak alkalmas vezetők kellenek és minden sikerülhet.

Gazdasági kereskedelmi és ipar-bank Részv.-Társ.

Budapesten, Múzeum-körút 19.

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkérésénél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ-

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít c-akís elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,
Gőzcsapó-készleteket,
Tolókerek-rendszerű vetőgépeket,
Egytemes acél-ekéket,
Gazdasági malomberendezéseket,
Teljgazdasági gépeket,
Fűrészyári berendezéseket,
Szeoskavágók,
Répavágók, Morzsolók, Darálók.

Arjegyzék, költségvetés, szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint közösi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GAZDASÁGI DOLGOK

Nyers szőlőlevél takarmányozás.

Az őszkor lehullott avagy hullásnak induló nyers szőlőlevél is felhasználható takarmányozásra, föltéve, hogy az még nem rothadt és nem homokos.

A nyers szőlőlevelet legcélszerűbb letakarás előtt, vagy letakarás alkalmával gyűjteni, amidőn a kipállás megakadályozása végett, a letakarandó venyigéről anélkül is le kell fejtenünk a leveleket. Napszámosokkal persze a szedés sokba, mmázsánként körülbelül egy koronába kerül. De a takarással egyidejűleg, főleg pedig ha maga a gazda takarja szőlőjét, a levélgyűjtés alig okoz költséget.

A jászberényi földmives iskola szőlőjében, a rendkívül száraz 1904. év őszén, 12 mm. levelet szedtek egy hold szőlőről. Tebát annyit, amennyi 4 ökörnek egy havi takarmányozására elegendő. Jászberényben október végén a tehenek és a növendék marhalegelő pótlékul 10 kiló, a jármos ökrök pedig 4 kiló széna mellett 16 kiló nyers szőlőlevelet kaptak. Pár napi vonakodás után a szőlőlevelet igen mohón falák, a tehenek igen jól legeltek attól és a jármos ökrök is jó erőben maradtak.

Ha sok a szőlőlevél, azt a levélmennyiség szerint kisebb-nagyobb vermekben erősen legázolva tarthatjuk el télen át. Jászberényben másfél méter mély és két méter széles veremben erősen legázolva 60 mm szőlőlevelet raktak el, erősen begázolva és a rakományt másfél méter vastagon borították le földdel. (Ez talán fölösleges is volt, mert hiszen már bevermelt takarmányra feleannyi föld is elég). Áprilisban fölbontották a vermet és a bevermelt anyagban alig látszott erjedés, vagyis a bevermelt szőlőlevél csaknem olyan friss maradt, mint a bevermelés alkalmával. A bevermelt szőlőlevélből a tehenekkel és jármos ökrökkel 8 kilót etettek 8 kiló buza szalmával keverve és sós vízzel locsolva és füllentve. Az állatok a takarmányt igen jó ízűen ették, csakhogy persze amellet egy kevés abrakot is kellett adagolni.

A nyers és bevermelt szőlőlevél tehát egyaránt jó takarmány és különösen a kisgazdák figyelmébe ajánlható. A rézgálicz oldattal való permetezés egyáltalában nem mérgezi meg a takarmányt, mert mire a szőlőt betakarjuk, az esővíz a rézgálicot a levelekről lemossa.

Takarmányozás szárított szőlőlevéllel és hajtásokkal.

E takarmányt úgy készítik, hogy a válogatás és tető elhanyás alkalmával nyert anyagot pár napig napos helyen kiterítve szárítják és teljes beszáradás után vagy fedett helyen, vagy a szabadban előbb kisebb, majd folyton nagyobb csomókba rakják és ha szabadban fekszik, a beázás ellen szalmával befödik.

A kérődző állatok az ilyen szárított szőlőhajtásokat igen jó ízűen eszik, a birka kizárólag e takarmányon kiteleltethető, a szarvasmarhánál pedig egészben vagy részben pótolhatja a széna porciót.

Megjelent a
„Vinczellérvkönyv“
IRTA:
VADAY JÓZSEF,
KÖZS. ISK. IGAZGATÓ NAGYVÁRADON
(2 ik kiadás, szemléltető rajzokkal)
—Ára kötve 90 fillér.—
Megrendelhető Vaday Józsefnél
Nagyváradon.
Szőlőbirtokosok és uradalmi munkások kezében kipróbált gyakorlati irányu segédkönyv.

Milyen legyen a bronzpulyka?

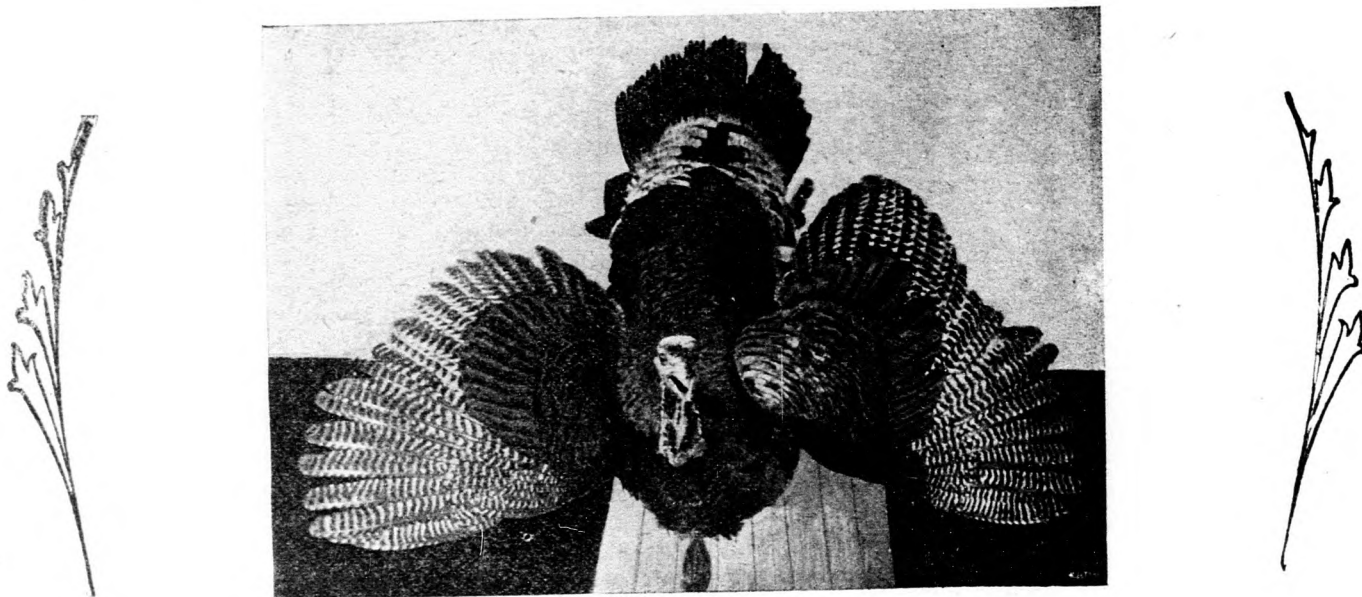
Hazai pulykatenyésztésünk arányai nagyon figyelemreméltók s hogy mégis évről-évre nem fokozódik oly lépésben a közönséges anyag javítását érző eredeti bronzpulykakakasok cserekiosztása iránti kereslet, mint azt a lud- és kacsatenyésztésnél látjuk, annak okát abban gondolom, hogy a földmivelésügyi miniszterium az évente kiosztani rendelt pulykakakasokat, úgy mint azt a többi baromfifajnál teszik, ugyancsak idei szaporulatból szerzi be s így meglehetősen fiatalon, legtöbbször a fejlődés fele idejében adja ki cserébe a tenyésztőknek.

Természetes dolog, hogy a fiatal s legfeljebb 5 kilót nyomó bronzpulykakakasért a tenyésztő 2—3 éves

tenyésztő vidékeken fehér pulykakakasokat a nép közt kiosztani, mire bizonyára akadna hovatovább több vállalkozó s ezzel el lenne az is érve, hogy tiszta vérben tenyészanyagot tenyésztő közönségünk el is adhatná anyagát állami czélokra, oly áron, a mely ár megfelel a tenyésztési költségeknek.

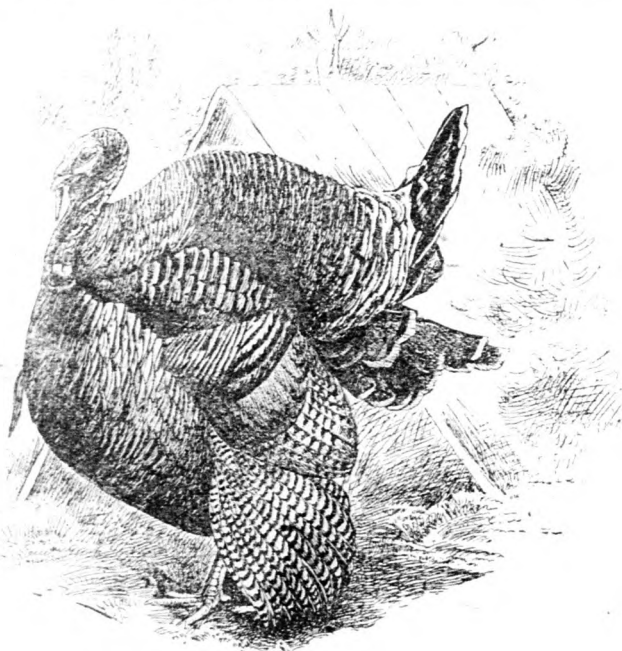
Ez az egyedüli módja annak, hogy a pulykaállomány nemesítésénél beállott pangást meg tudjuk szüntetni s ismét felkelteni a cserélési kedvet ezen baromfifajra nézve is.

Ezen véleményemet kellett előrebecsátanom, mert csak így érthető az, hogy mindgyakrabban fordulnak lapunkhoz oly kérdésekkel, milyen a színhibátlan s korrekt rojtu bronzpulykakakas? Hol lehet ilyet venni, látni stb.

Bronz-pulykakakas nyitott száróyakkal.

nehéz és legjavában tenyészképes pulykakakasát nem szívesen adja oda, ennélfogva ily cserére senki sem

Bronz-pulykakakas oldalról nézve.

1. péld. Nyáram szerint, tekintettel arra, hogy egy egészséges pulykakakas 8 évig is tenyészképes, helyesebb volna 2 éves bronzpulyka avagy a fehér pulykát

Hát ez szomorú dolog, hogy akkor, midőn az országban általánosan a nemes és nemesített baromfi-anyag oly rohamos lépésekkel szaporodik, addig a bronzpulykatenyésztés, mely fajta, mint köztudomású, nálunk a legjobban tenyészthető, pusztul s helyette a fajtajelleg nélküli kistestű karoltatik fel.

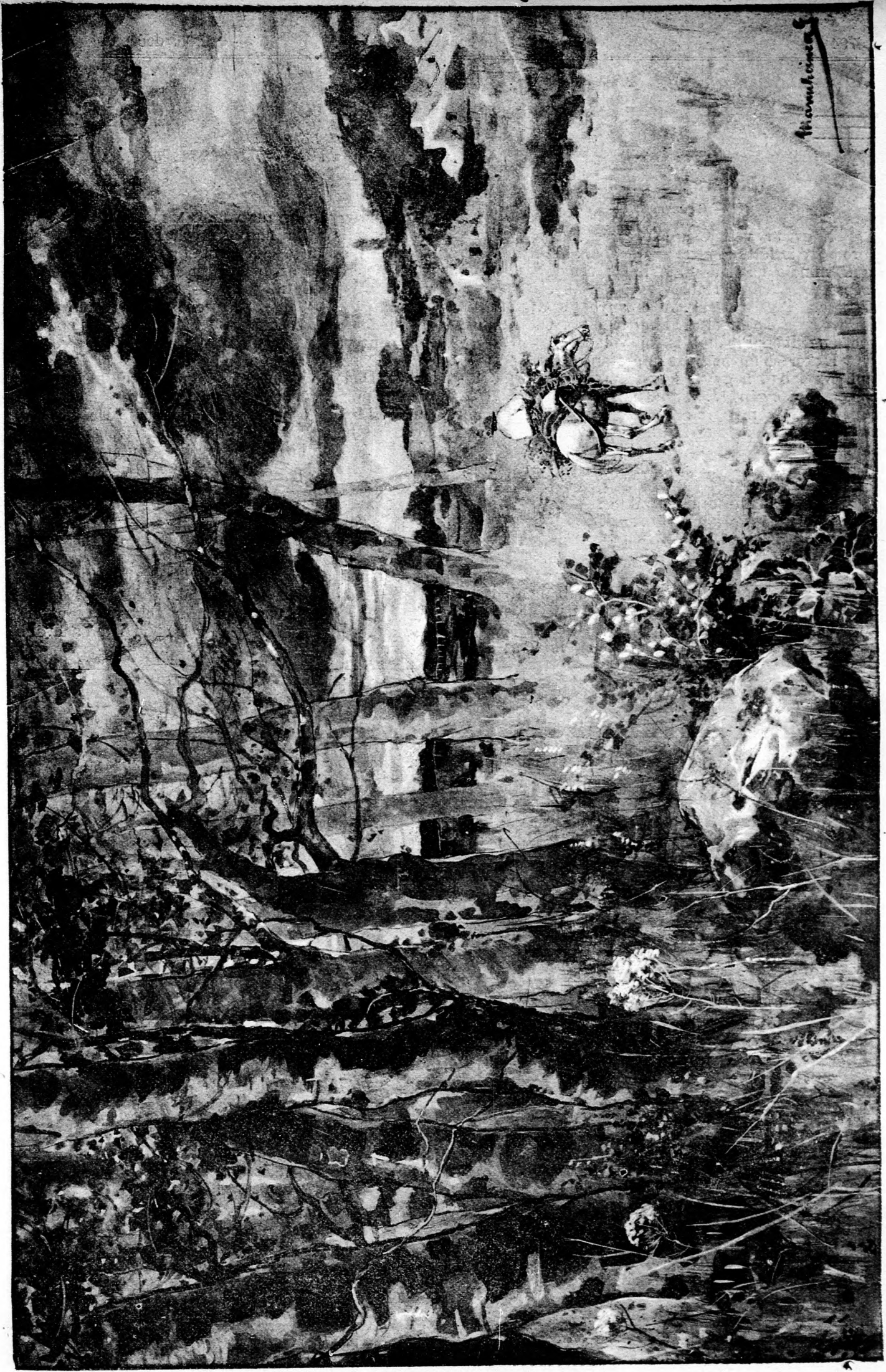
A tiszta vérben tenyésztett bronzpulyka, úgy a him, mint a tojóé, színezete barnásfekete, sötétzöld zománczsal s a 190. és 191. ábrákon látható rajzzal. A tojó mellén a tollak ezenkívül fehérbarnás vékony sávval vannak beszegve. Mihelyt e sáv 2—3 milliméternél szélesebb, már az színhiba.

Ezelőtt pár évvel 30—40 tenyésztőnk volt, a kik nagy tökélyre vitték a bronzpulyka testnagyságban és szintisztaságban való kitenyésztését s ezek közül ma alig marad néhány, mert az értékesítés nehézségei miatt el kellett hagyniok azt a teret, a melyen hazai pulykatenyésztésünk anyagának átnemesítése végett oly szép eredménnyel kezdtek apostoloskodni.

Bemutatjuk két nagyon sikerült képben a bronzpulykakakas szabályszerű tollrajzát s alakját s szívből óhajtjuk, hogy e fajtát tenyésztőink, a kiknek arra alkalmas helyük van, újból karolják fel nagyobbarányú tenyésztésre.

i. r.

A mi naptárunk. Az 1906. évre szóló „Szövetkezeti és Gazdasági Évkönyv“-et az idén is karácsonyi ajándékkul megküldjük a „Független Ujság“ előfizetőinek.

M. K. K. K.

Erdőszele.

A Csurdálé fia megtanulta az apjától. Már kis korában arról gondolkozott, hogy miért nem nagy? Kérdezi az apja, hogy miért akar nagy lenni?

Feleli a kis Csurdálé:

— Azért, mert milyen nagy volnék, ha kicsi nem volnék!?

Már ebből tudta az apja, hogy mit akar a fia. Másra nem telt a pénze, mert nem volt, hát katonának adta a fiát, a fiatal Csurdálét. Nem olyan gyalogos katonának, mert az nem uri katona, hanem huszár lett a fiatal Csurdáléból. No hát szépen is ült a lovon, akár egy kis herceg.

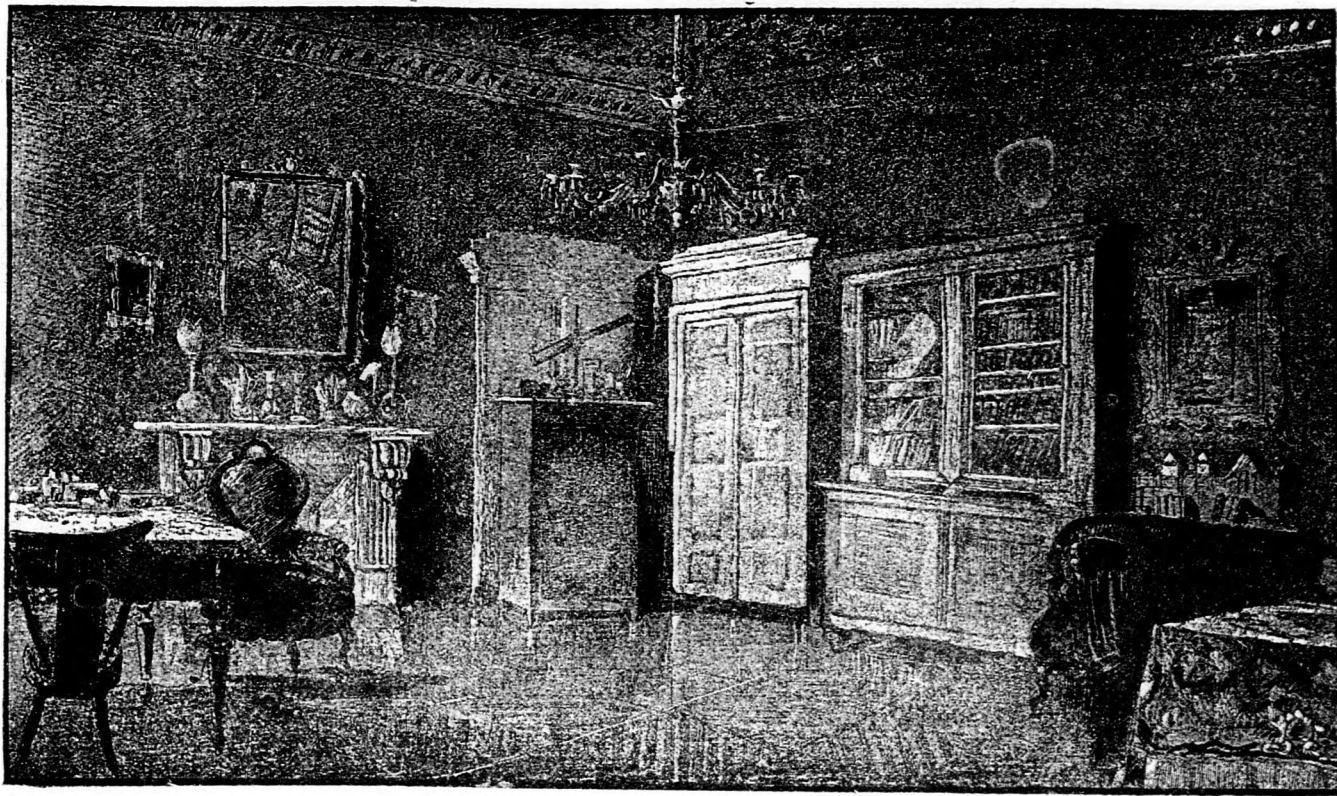
Mikor Csurdálé meglátta az ő szép huszárfiát, hát sirt örömeben. Eszébe jutott az az idő, mikor ő még nagy ur volt Cigányországban. Így halt meg az öreg Csurdálé, boldogan, mert az ő fiát szép lovon látta utoljára. De jó hogy meghalt, mert nem sokáig örült volna. A fiatal Csurdálé egyszer csak leest a

Ettől kezdve még számárra sem ülhetett Csurdálé, hát nagy vala a baja. Elhatározta, hogy addig vándorol, amíg valami csoda doktor meg nem gyógyítja az ő baját.

Mentek mendegéltek, nagy erdőbe értek. Annak közepébe, egy nagy fa tövébe találkoztak egy cigány jóslóval. Ezt a jóvendőmondót Kuporgónak hívták. Szívesen fogadta az ifju cigánypárt és csak azt sajnálta, hogy semmit sem hoztak ajándéknak a jóslásért. Ingyen pedig nem jósolhat.

Csurdálé kitalálta végre, mert eszébe jutott, hogy ez a Kuporgó valami atyafiságban van vele még Cigányországból. Mikor ezt megmondotta a jóslónak, hát emlékezett is, meg nem is Kuporgó. Annyit mégis megtett, hogy elküldötte egy másik jóslóhoz, aki ingyen is jósol azoknak, akiknek pénze nincs.

Hát még ez is szép volt tőle. Csurdálé elindult a feleségével. Mentek mendegéltek. Két nagy erdőt

Kossuth dolgozószobája.

tüzes paripáról és eltörte a karját. Volt baj, volt jajgatás. Nagysokára meggyógyult a karja, de nem ülhetett többé lóra.

Mégis a lovak között járt azután is, míg egy ló megrugta a fiatal Csurdálét.

Ennyi szerencsétlenség után elküldötték a katonaságtól. Elment a világba, sehol sem volt otthona. Mégis rátalált egy faluvégén a Dudálé leányára. A katonaságnál kapott egy kis pénzt, hát az nem volt elég arra, hogy lovat vegyen vele. De gyalog sem akart járni, hát vett egy szamarat. Az olcsó volt, még pénze is maradt. Azzal köntöst vettek a Dudálé leányának.

Igy került össze a Dudálé lánya meg a Csurdálé fia és szép pár lett belőlük. A fiatal Csurdálé csak olyan büszkén ül a szamár hátán is, mintha huszárpáripa volna. Hiszen boldogok is lettek volna, de egyszer az a szerencsétlenség érte, hogy a szamár levetette Csurdálét.

értek, harmadikba léptek, ott már jobbra tértek, hogy feltalálják azt a jóst, a ki ingyen is mond jóvendőt.

Végre nagysokára, hajnalhasadtára oda érkeztek a másik cigányjóshoz. Hát ez is öreg volt. Nyöszörgőnek hívták. Amint oda érkeznek, hát mindjárt megismerte, hogy cigányok, mert így szólt Csurdáléhoz.

— Rajkó, rajkó mi bajod?

Feleli Csurdálé:

— De nagy az én bajom. Az apám nagy ur volt szép Cigányországban. Én is urnak születtem, de ur sohase lehettem. Huszár valék, a lóról leestem. Aztán meg a ló rugott meg. Szamárra ültem, levetett. Mond meg nekem tudós Nyöszörgő hogy mi a jóvendőm?

De bizony nem felelt a jós cigány. Hallgatott egy napig, csk másnap felelt csendesen, nyöszörögve:

— Lóra ültél: leestél. Szamárra ültél: levetett. Járj gyalog: a ló sem rug meg!...

Ez a jövendölés olesó volt, de sokat ért. Elindultak, gyalog jártak és a ló sem rugta meg Csurdalét soha.

Péterfy Tamás.

Képeinkhez.

Erdőszélen. Óriás fák alatt szerény kis virágok illatoznak az erdőszélen. Lent a völgyben város, itt pedig egy lovas siet le a város felé. Ezt mutatja tájképünk.

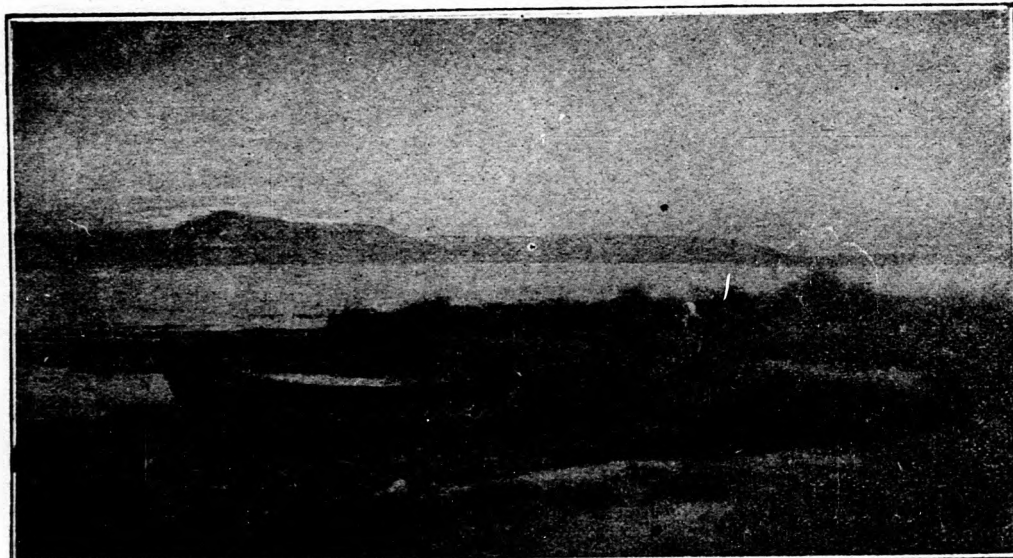
Kossuth dolgozószobája. Ebben a zavaros időkben szinte jól esik, ha a nemzet nagyjairól irhatunk, ha azokról képet is adhatunk, mert ez megerősít esüggedésünben, bátorít nemzeti küzdelmünkben. Ime ez a kép a nemzet édesatyjának, Kossuth Lajosnak a dolgozó szobáját tárja elénk. Hogy mennyit dolgozott ez az ember a nemzetért, azt az utókor tudja méltá-

Apróságok.

Rátaposnak . . .

*Rátaposnak a virágra,
Mintha neki nem is fájna;
Durva kézzel török, tépik,
Hová dobják, azt se nézik.
Ez a sorsa a virágnak,
Ez a sorsa a leánynak
Kikeletre alig nyíl ki;
Szép tavaszát át sem éli;
Azt se várják, hogy hervadjon,
Ugy intézik, hogy a szive
Virágjában megszakadjon.*

Frászt Lujza.

A csónak melyen Kossuth menekült.

nyolci, mikor szobrot emel mindenfelé a magyar nemzet édes apjának, Kossuth Lajosnak.

A csónak melyen Kossuth menekült. Még egy kép a nemzeti nagy napok idejéből. Tekints reá édes magyarom és ha szived erősebben ver, csitítsd el. Ezen a csónakon menekült az orosz és osztrák zsoldosok, a magyar szabadság eltiprói elől Kossuth Lajos. Vitte magával a fájó szívét és ette a száműzetés kenyerét halálig. Miért? Azért mer magyar volt, mert a magyar nemzetért harcolt, szabadságunkért küzdött. Már négyszáz esztendeje tart ez a nemzetlő munka, de nem tud rajtunk győzelmet aratni. Magyar anya! mutasd meg ezt a képet a gyermekeidnek és tanítsd őt hazaszeretetre az ősek ragyogó példája szerint, mert ha azokért rajong, akkor nem félünk a jövőtől.

A „Független Ujság” színes hirdető képét bárkinek megküldi kifüggesztés végett a kiadóhivatal, ha ezért levelező-lapon hozzánk fordul.

Csak a szájunk magyar, mert a nagyhangon hirdetett hazafiság a cselekedeteinknél sehol sincs. Ezt látjuk a legtöbb magyar lapnál, melyek hasábokat irnak a magyar ipar pártolásáról, aztán jó pénzéért képesek minden idegen rongyot hirdetni a lapban. Ezt a szomorú szájhösködést mi lenézzük, megvetjük, elítéljük. A mi hirdetőink csak magyar honpolgárok lehetnek és azoknak is a megbízhatóbbjai kerülnek bele a hirdetők közé. Ez alkalommal különösen felhívjuk a figyelmet *Brausvetter János* szegedi óragyárosra, aki *félszázad óta* becsületet szerez a magyar órásiparnak. Magyar ember ne adja pénzét külföldre, mikor itthon jobbat kaphat.

A szegény ember karácsonyfája.

I.

Karácsonfát vinnék a két gyermekemnek,
Ott jön a főerdész, meglő, hogy megdeglek

II.

De ha elbujok a karácsonyfa mögé,
Elmegy a főerdész, legyen az ördögé.

III.

Mikor aztán elment, uccu! vedd el magad!
Ütheti az erdész bottal a nyomomat.

Terjesszük lapunkat a „Független Ujság“-ot.
Aki egy levelező lapon kéri a kiadóhivataltól, meg-
küldjük a „Független Ujság“ hirdető képét.

Betűrejtvény.

— Korszós László-tól. —

i dő M ber
dó dő ber
dó dő ber

Megfejtési határidő 1905. december hó 17.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság“ 47. számában közölt talány megfejtése:

„Kele'i kérdés.”

Helyesen fejtették meg: Gáspár Boriska, Renner Ida, Joó Mariska, Schwarz Matild, Csóri Anna, Beke Piroška, Szebeni Anna, öz.v. Bódiésné Simon Julia, Péterfy Tamásné, Vakareszku István, Bodonyi Péter, Lugos János, Béres P János, Renner Antal, Könte Péter, Komtk János, Mori A drás, Barabás Lajos, Nikolits Ferenc, Szegő Béla, Szép János felső, Béres István, Csapó János, Csombor András, B-i olvasókör, Sz-p gazdakör.
A sorshuzásnál öz.v. Bódiésné Simon Julia neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalom gyanánt egy regénykötetet küldöttünk.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Többeknek! A „Szövetkezeti és Gazdasági Évkönyvet 1906 évre“, mint karácsonyi ajándékot ezévből is megkapja a „Független Ujság“ minden előfizetője.

Lenk János. Az új előfizetők köszönjük. A „Szövetkezeti és Gazdasági Évkönyvet“ az idén is megkapják az előfizetők, mint karácsonyi ajándékot. — **Szekeres András.** Az egyszer létrejött szerződéstől önmagának egyoldalulag elállani nincs joga és az illető földbirtokos joggal követelheti öntől, hogy a szerződést vagy teljesítse, vagy pedig neki az ebből származó kárt megtérítse. Az teljesen mellékes, hogy ön őt arról értesítette, hogy az állást el nem foglalja, mert ez az értesítés már a szerződés megkötése, tehát az után történt, amikor önmagának már nem volt joga egyoldalulag attól visszalépni. Ha tehát ön személyileg nem is kényszeríthető a belépésre, kártérítéssel mindenestre tartozik a visszalépése által netán okozott károk és költségek erejéig. — **Gonda Vince.** Ha ön nov. hó 1-ig tényleges szolgálatot teljesített, akkor a teljes kukorica- és krumpli termést egész joggal veheti igénybe és abból semmit elengedni vagy visszaadni nem tartozik, mert a kukorica- és krumplijárandóság esorbittatlanul illeti azt, aki a termesztési idő alatt szolgálatot teljesített. — **Szabados Pál.** A vörös bort akkor szokás lefejtetni a törkölyéről, amikor a kellő színe és fanyarsága megvan. Minél később történik ez, annál fanyarabb (huzósabb) ízű lesz a bor. Tovább a törkölyén hagyni mint az erjedés végéig, nem tanácsos, mert a nagyon fanyar bort nem igen szeretik, — de meg az erjedés megszűntével az ecetesedés is könnyen felléphet a törkölyös boron. A törkölyéről lesajtolt bort azután tele hordókban ülepíteni kell, míg a seprőjét lerakta. Ez december folyamán rendszeren megtörténik s akkor le lehet a seprőről fejteni. Tél utoljában azután következhetik a második fejtés. **Joó József, Kiss Károly, Papp Béla, Kecskeméti József, Pikó Lajos, Csongrád Péter.** A kért mutatványszámokat elküldöttük és a legjobb sikert várjuk. Hiller Károly címére 2 darab hirdető képet küldöttünk.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése
1905. dec. 8

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahús 1.—1.20 K., vidéki borjúhús 110—120 K., sertéshús 112—124 K., szalonna füstölt 168—170 K., szalonna, olvasztani való 136—150 K., háj 140—154 K., sertés-

zsir 138—140 K. — Füstölthús: (vidéki) kg.-ja 1.40—1.60 K. hazai sonka 1.60—2. K.

Baromfi-félék: élő tyúk ——— K., rántani való csirke 1.40—1.80 K., sütni való csirke 2. ——— 3. ——— K., kacsza, hizott 6. ——— 8. ——— K., lud, hizott 12. ——— 17. K., pulyka, hizott 4. ——— 7. ——— K., páronkint. Vágott hizott liba 1.20—1.40— K., vágott hizott kappan, kacsza és pulyka 1.20—1.60 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsanként értendők). *Buza* 17.70—18.05 K. *Ross* 13.45 K-tól 13.60 K-ig. *Árpa* 14.30 K-tól 14.50 K-ig, jobb minőségű 14.60 K-tól 15. — K-ig. *Zab* 14.50—14.80 K. *Tengeri* 14.10 K. **Zöldségfélék:** Burgonya (vagonáru) sárga 4.80—5.20 K rózsza I. 5.60—6. — K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ——— mm.-ként.

Teavaj: (centrifugál) 2.20—2.50 K., főzővaj 1.60—1.80 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 20—30 fillér.

Tojás: bácskai 103—106 K., erdélyi apróbb áru 98—102 K ládánként. (1440 drb.) Apadt ——— K., meszes: — K.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Takarmányvásár. Réti széna 4.20—6.40 fillér, mubar 5.80—6.40 fillér, zsupszalma 3.50—4.00 fillér, aloraszalma 3. ——— 3.80 fillér.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:
RUBINEK GYULA, országgyűlés képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJÓBB HIRNEVŐ ÓRAÜZLET.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden. Ca. és kir. királyi udvari
szab. chronometer- és műhely, feltalálója
a remontoir műhelyeknek.

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetve.

Gazdák figyelmébe!
50% olcsóbb
mint bármely más világító anyag a
PYROLEUM
világítása.

m. kir. szab. 12321. 900. A. 905.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezettetett. Számos elismerőlevél nálam betekinhető. Próba-küldemények 2 korona utánvét mellett. Kivánatra prospektus ingyen és bérmentve.

DEGEN JAKAB
Budapest, IX., Közraktár-utca 28.

Legjobb és legolcsóbb
gazdasági takaréktűzhely
Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmiv. és
ügy. ministerium által 600 koronás első díjjal
kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető
Markhót és Lossinszky
okl. gépészmérnökök műszaki irodája
Budapest, V., Lipót-körút 7. sz.

Telefon 89-24. Telefon 89-24.

„Kosmos” hornyolt asphalt-lemez
Gyakorlatban kitűnően bevált, számos elismerés.
1. Teljesen páramentes, hővédő- és tűzbiztos fafödémek elő-
állítására.
2. Nedves falak szellőzéssel való tökéletes kiszáraitására.
3. Legkülönbözőbb czélokra.
Mindennemű felvilágosítás, költségvetés, minta-
ismertetéssel és műszaki vélemény díjmentes.
A munka tőlen is végezhető.

GREIF ANTAL okl. mérnök műszaki irodája
BUDAPEST, VIII., Salétrom-utca 10.
A „Kosmos” lemezek alkalmazásának részletes ismertetése a
„Független Ujság” 1905. évi 47. (nov. 19.) számában jelent meg.

ÜRL REZSŐ
sertésbizományos
— Budapest —
Bérekocsis-utca 12.

sertéseket
sovány és hizott
állapotban és leg-
magasabb napi ára-
kon értékesít.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA
photozinkográfiai műintézet
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:
mindennemű nyomtatványhoz szükségelt
CLICHÉKET
Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
typia, fametszet stb. útján. Térképek, terve-
zetek, alaprajzok photolithográfiailag leg-
szebben, legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölteinek.

1905. évi forgalom : 25,000 bál.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukeziókra

melyek második sorozata **folyó évi október hó
1-én** veszi kezdetét.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

HELLER M. S TÁRSA

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT

Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 13. szám.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLOI-UT 25.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
eddig több mint 660 első
díjat nyertek. — Évi gyártás
körülbelül 85000 darab.

Több mint 500,000 Alfa Laval
Separator az egész világon.

A miskolci országos baromfi-kiállításon
díszoklevéllel kitüntetett

sárga orpingtonok faj-
tisztá tenyésztőjásai

12 darabonkint, patent csomagolással és
postai szállítással 10 koronáért kaphatók

Szilassy Elemér-nél
Verebély, Bars megye.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót ^{40% káli}

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Mútrágyafélét,

azonkívül

Rézgáliczot ^{(98—99%) elismert kitűnő}

szállít a

„Hungária” mútrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.